خبرنامه دیپلماتیک هشدار داد

نشانه‌های ناامیدی اروپا از احیای برجام

مشاور امنیت ملی کاخ سفید: آمریکا دنبال حفظ فشار اقتصادی به ایران است

لارا روزن روزنامه‌نگار آمریکایی در خبرنامه‌ی خود تحت عنوان «دیپلماتیک» نوشت: مقامات فعلی و سابق اروپایی به شکل فزاینده‌ای ناامید هستند و نگرانی دارند که ایالات متحده ممکن است اجازه دهد احیای برجام به دلیل آنچه که آن‌ها احتیاط سیاسی کاخ سفید در مورد یک موضوع عمدتا نمادین می‌دانند، شکست بخورد.

دیپلماتیک ادامه داد: مقامات فعلی و پیشین اروپایی ابراز نگرانی کرده و هشـــدار داده‌اند که آمریکا ممکن است با احتیاط سیاسی در زمینه مسئله‌ای که تا حد زیادی نمادین است، موفق به احیای توافق هسته‌ای نشود. یک دیپلمات اروپایی کـــه در جریان مذاکرات بود، گفت: هر روزی که بدون دســـت یافتن به توافق سپری می‌شود، خطر از دست دادن همه چیز به طرز قابل توجهی افزایش می‌یابد. این مقام اروپایی با اشـــاره به آمریکا و ایـــران گفت: آن طور که من می‌بینم، هر دو طرف مســـیر جداگانه‌ای را می‌روند و فاصله در حال کمتر شدن نیست.

در ایـــن گـــزارش همچنین آمده اســـت: خاویر ســـولانا، مدیرکل پیشـــین ناتو و کارل بیلت، نخســـت‌وزیر پیشین سوئد این هفته در واشـــنگتن پست نوشـــتند که «بایدن باید به طور جدی هزینه‌هـــای انفعالش در قبال ایران را بپذیرد و راهی رو به جلو بیابد یا این که خود را در درگیـــری دیگری خواهیم یافت که هیچ کسی آن را نمی‌خواهد.»

دیپماتیک نوشت: ســـخنگوی وزارت امور خارجه فرانســـه روز ۱۹ مـــه در یک کنفرانس خبری گفـــت، «توافق پیش‌نویـــس در زمینه از ســـرگیری پایبندی به برجام دو ماه اســـت که آماده شـــده. بـــه همین دلیل اســـت که مذاکره‌کنندگان تروئیکای اروپا [فرانسه، آلمان و انگلیس] وین را تـــرک کردند، آن‌ها متقاعد شـــده بودند که [توافق] می‌تواند ظرف مدت کوتاهی نهایی شـــود». به گفتـــه او، « اگرچه [مذاکرات] به خاطر مســـئله‌ای با وقفه مواجه شـــده که بین آمریکا و ایران است و به برجام مربوط نیســـت». او افزود: ما از تمامی طرفین می‌خواهیم رویکردی مسئولانه در پیش بگیرند و فورا تصمیمات لازم را برای نهایی‌سازی توافق اتخاذ کنند. این که فکر کنیم توافق می‌تواند به طور نامحدود روی میز بماند، اشتباهی جدی و خطرناک خواهد بود.

در ادامه گزارش دیپماتیک آمده اســـت: با وجـــود این که متن توافـــق پیش‌نویس درباره احیای توافق هســـته‌ای نهایی شـــده در نظر گرفته می‌شود، مذاکرات بر سر احیای توافق از مارس بر سر درخواست ایران برای خارج کردن نام ســـپاه پاســـداران از «فهرست سازمان‌های تروریســـتی خارجـــی» آمریکا، به بن بســـت رســـیده اســـت. بنا بر گزارش‌ها، دولت آمریکا گفته بود تنها در صورتی حاضر به انجام دادن این کار خواهد شـــد که ایـــران با یک کار غیر هسته‌ای دوســـویه توافق کند، مثلا این که دو طرف توافق کنند مقامات پیشین یک‌دیگر را هدف قرار ندهند. این گزارش می‌افزاید: انریکه مورا، معاون سیاســـت خارجی اتحادیه اروپا و مذاکره‌کننده آن در مذاکرات وین هفته گذشته برای مطرح کردن پیشنهادهایی در زمینه عبور از این بن بســـت، به ایران ســـفر کرد. به گفته منابـــع مطلع، یکی از پیشـــنهادهایی که مورا مطرح کـــرد، این بود که پس از به ســـرانجام رساندن احیای توافق هسته‌ای، درباره موضوع حذف نام سپاه پاسداران از این فهرست مذاکره شود. یکی از کارشناسانی که با اعضای مختلف مذاکرات رایزنی دارد، رو جمعه(۲۰ مه) گفت که پس از سفر این مقام اتحادیه اروپا به تهران، سیگنال‌های مثبتی از ایران دریافت کرده است. این کارشـــناس که نمی‌خواســـت نامش فاش شـــود، گفت که او مطلع شـــده است ایرانی‌ها ممکن اســـت پس از اجرایی شـــدن بازگشت دوجانبه آمریکا و ایران بـــه پایبندی کامل به توافق، مایل به بررســـی پیشنهادی برای حل کردن مسئله سپاه پاسداران باشند.

وبـــگاه تحلیلی دیپماتیـــک در ادامه آورده اســـت: اما یک دیپمات اروپایـــی که پیش‌تر نظرات او مطرح شد، در پاسخ به این سوال که چه نظری درباره این سیگنال‌های مثبت دارد، گفت که متاسفانه این ساده‌انگاری بیش از حد است و او نســـبت به این موضوع بدبین است. به گفته او،«این لزوما دلیلی برای خویش‌بینی بیش از حد نیست». کارشناس دیگری که در جریان رایزنی‌های مورا در ایران بود، به شـــرط فاش نشـــد نامش نتیجه را «بدون پیش‌رفت تلقی کرد.»

در این گزارش همچنین آمده است: آژانس بین‌المللـــی انرژی اتمی هفته گذشـــته اعلام کرد که ایران ۴۰ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شـــده با خلوص ۶۰ درصد را انباشـــته کرده اســـت. کارشناســـان در زمینه منع اشـــاعه تسلیحات هســـته‌ای ارزیابی کرده‌اند کـــه این موضوع به معنای این است که اگر ایران بخواهد، می‌تواند مواد شکافت‌پذیر کافی برای تولید یک بمب را در مدتی کمتر از دو هفته در ســـطح بالاتری غنی‌سازی کند. کِلسی دِیونپورت، مدیر بخش سیاست‌های منع اشـــاعه تسلیحات هسته‌ای در انجمـــن کنترل تســـلیحاتی به دیپلماتیک گفته اســـت، »خطر ماجرا این است که برنامه غنی‌ســـازی ایران تا حدی پیش رفته اســـت که زمان گریز آن می‌تواند غیرقابل تشـــخیص باشـــد». به گفته او، «من فکر می‌کنم احتمال این که ایران گامی قطعی به ســـوی تسلیحات هســـته‌ای بردارد، وجـــود ندارد امـــا آمریکا و اســـراییل احتمالا مایل به کنـــار آمدن با این خطر باشند.»

دیپلماتیک می‌نویسد: انتظار می‌رود آژانس بین‌المللـــی انـــرژی اتمی گـــزارش فصلی‌اش درباره برنامه هسته‌ای ایران را اوایل هفته آتی منتشـــر کند که پیش از آغاز نشست شورای حـــکام در ۶ ژوئن خواهد بود. عـــلاوه بر این، رابرت مالی، نماینده ویژه آمریکا در امور ایران و مذاکره‌کننده آمریـــکا در مذاکرات وین قرار است چهارشـــنبه ۲۵ مه، در جلسه توجیهی کمیته روابط خارجی سنای آمریکا درباره امور مذاکرات برجامی [توافق هسته‌ای] شرکت کند.

در ادامه این گزراش آمده اســـت: دیونپورت می‌گویـــد، ســـریع‌ترین و موثرتریـــن راه قابل راستی‌آزمایی بازگردانی برنامه هسته‌ای ایران از طریق بازگشت آمریکا و ایران به پایبندی کامل به توافق هســـته‌ای خواهد بود، پیش از آن که کار از کار بگذرد.

او می‌گوید، «بهترین گزینه ممکن بازگردانی برنامـــه هســـته‌ای ایـــران و برقـــراری دوباره بازرسی‌های ســـرزده در اسرع وقت است. تنها راه این کار هم احیای توافق هســـته‌ای است». او گفـــت، «انفعـــال دولت بایـــدن این فرصت مهم برای به عقب بازگرداندن برنامه هسته‌ای ایران را بـــه خطر می‌اندازد». طبـــق گفته او، « آن‌ها اجـــازه می‌دهند که راهنمایشـــان در تصمیم‌گیری، سیاسی‌کاری و نه سیاست‌های موثر در زمینه منع اشاعه تسلیحات هسته‌ای باشد. تهدید هسته‌ای همچنان افزایش خواهد یافت، مگر روندی معقول‌تر را در پیش بگیرند».

تلاش آمریکا برای حفظ فشار اقتصادی

در میانه کمای نسبی مذاکرات وین ، مشاور امنیت ملی کاخ سفید در اظهاراتی با بیان اینکه بحث آزادسازی پول‌های ایران به تحریم‌ها گره خورده است عنوان کرد: باید فشار اقتصادی را حفظ کنیم.

جیک ســـالیوان، مشـــاور امنیت ملی کاخ سفید روز جمعه در کنفرانسی خبری در پاسخ به سوال خبرنگاری که پرسید می‌توانم چیزی در مورد کره جنوبی بپرسم؟

آیا رئیس جمهور در سفر خود به کره جنوبی به موضـــوع ۷ میلیارد دلار پول بلوکه شـــده ایران خواهد پرداخت؟ پاســـخ داد: «می‌دانید، در ســـطوح فنی و تخصصی، ما به طور منظم در مـــورد این موضوع با کـــره جنوبی صحبت می‌کنیم. این موضوع با تحریم‌های اعمال شده علیه برنامه هســـته‌ای ایران گره خورده است. نمی‌دانم در دســـتور کار دو رئیس جمهور قرار خواهد گرفت یا نه.»

وی در ســـوال دیگـــری که آیـــا می‌توانید موضع ایالات متحده در مورد مســـدود کردن این سرمایه‌ها را روشـــن کنید گفت: «دیدگاه ما این اســـت که تحریم‌ها باید اجرا شوند و تا زمانی که ایران به پیشبرد برنامه هسته‌ای خود ادامه می‌دهد، باید با متحدان و شـــرکای خود کار کنیم تا اطمینان حاصل کنیم که شاکله‌ی فشار اقتصادی بر آن‌ها را حفظ می‌کنیم تا آن‌ها را در نهایت ترغیب به قبول توافقی منصفانه و معقولانه که در روی میز در وین است، بکنیم.»

اگرچه متن پیش‌نویس توافق بر سر احیای توافق هسته‌ای تکمیل شده است، اما مذاکرات برای احیای این توافـــق از ماه مارس به دلیل بحث حذف سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران از لیست تروریســـم آمریکا به بن‌بست رسیده اســـت. طبق گزارش‌ها، دولـــت ایالات متحده گفته است که این کار را تنها در صورتی انجام می‌دهد که ایران با اقدام متقابل غیرهســـته‌ای موافقت کند، از جمله اینکه هر دو طرف توافق کنند که مقامات ســـابق یکدیگر را هدف قرار ندهند.

انریکه مورا، معاون دبیـــرکل اتحادیه اروپا هفته گذشـــته به ایران ســـفر کرد تا در مورد پیشنهادات برای خروج از بن بست گفتگو کند.

به گفته‌ی منابع، یکی از پیشنهاداتی که مورا به تهران منتقل کرد این بود که پس از نهایی شدن احیای توافق هســـته‌ای، درباره موضوع سپاه پاسداران مذاکره شود.

یک کارشناس که در مذاکرات با طرف‌های مختلف مشورت می‌کند، جمعه (۲۰ مه) گفت که سیگنال‌های غیرتایید شده‌ی مثبتی از ایران پس از سفر اتحادیه اروپا می‌شنود.

اما وقتی از یـــک دیپلمات اروپایی در مورد ســـیگنال‌های محتاطانه مثبت از سوی تهران پرســـیده شـــد، گفت که متاســـفانه این یک ساده‌سازی بیش از حد اتفاقات است و اتفاقات او نســـبت به تحولات پیش رو بدبین اســـت. کارشـــناس دیگری که درباره رایزنی‌های مورا در ایران در جریان قـــرار گرفته بود، نتیجه‌ی گفتگوها را «حرکت بدون پیشرفت» توصیف کرد.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هفته گذشته اعلام کرد که ایران حدود ۴۰ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده با خلوص ۶۰ درصد جمع‌آوری کرده است.

داونپورت گفت: «من فکر می‌کنم بعید است که ایران به سمت سلاح‌های هسته‌ای حرکت کند». اما آمریکا و اسرائیل ممکن است تمایلی به زندگی با این خطر نداشته باشند.

انتظار می‌رود آژانس بین المللی انرژی اتمی گزارش سه ماهه بعدی خود را در مورد برنامه هســـته‌ای ایران در اوایل هفته آینده و پیش از نشست بعدی شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمـــی که در ۶ ژوئن برگزار می‌شـــود، منتشر کند.

راب مالـــی، نماینده آمریـــکا در امور ایران، قرار است در کمیته روابط خارجی سنا درباره مذاکرات برجام تا امروز چهارشـــنبه، ۲۵ می، شهادت دهد.

داونپورت، کارشـــناس کنترل تســـلیحات، گفت ســـریع‌ترین و مؤثرترین راه برای نظارت بر برنامه هســـته‌ای ایران به طور قابل راستی آزمایی این است که ایالات متحده و ایران قبل از اینکه خیلی دیر شـــود به پایبندی کامل به توافق هسته‌ای بازگردند.

گفت‌وگوی وزرای جنگ آمریکا و اسرائیل درباره ایران

وزیـــر جنگ رژیم صهیونیســـتی در ســـفر اخیرش به واشنگتن با وزیر دفاع آمریکا درباره برنامه هسته‌ای ایران و نقش ایران در منطقه گفت‌وگو کرد.

به گزارش ایسنا، وبگاه وزارت دفاع آمریکا در بیانیه‌ای نوشـــت، لوید آســـتین، وزیر دفاع آمریکا به تازگی با بنی گانتس، وزیر جنگ رژیم صهیونیســـتی که به واشنگتن سفر کرده اســـت دیدار کرده و درباره تعهد دولت آمریکا نســـبت بـــه ممانعت از دســـت‌یابی ایران به یک ســـلاح هسته‌ای گفت‌وگو کردند.

این در حالی است که مقامات ایران بارها بر صلح‌آمیز بودن فعالیت‌های هســـته‌ای ایران تاکید کرده و گفته‌اند به کار بستن تسلیحات هسته‌ای در دکترین دفاعی ایران جایـــی نـــدارد. در بیانیه پنتاگون همچنین آمده اســـت، گانتس و آســـتین درباره آن‌چه «فعالیت‌های ثبات‌زدای ایران در منطقه» عنوان شده گفت‌وگو کرده‌اند.

این بیانیه می‌افزاید: وزیر دفاع بر تعهد راســـخ آمریکا نسبت به امنیت اسراییل و حفظ آمادگی نظامی اسراییل تاکید کرد.

بررسی نقش ایران در خاورمیانه توسط آمریکا و عربستان

معاون وزیر دفاع عربستان سعودی در سفر به واشنگتن با مقامات آمریکا درباره نقـــش ایران در منطقه گفت‌وگو کرد. به گزارش ایسنا به نقل از روزنامه اماراتی نشنال، خالد بن ســـلمان، معاون وزیر دفاع عربستان سعودی که برای دیدارهای دوجانبه کمیته مشـــترک برنامه‌ریزی راهبردی ســـعودی با مقامات دولت آمریکا راهی روز سه‌شـــنبه به واشـــنگتن رســـیده بود، در این گفت‌وگوها درباره آن‌چه «فعالیت‌هـــای ثبات‌زدای ایران» عنوان شـــده ، همچنین درباره همکاری منطقه‌ای با آمریکا گفت‌وگو کرده اســـت.

این گفت‌وگوها روز پنج‌شـــنبه در پنتاگون و پس از دیدار خالد بن ســـلمان با لوید آســـتین، وزیر دفاع آمریکا ادامه یافت که بر همکاری نظامی و دفاعی عربســـتان سعودی- آمریکا متمرکـــز بود. بنا بر اعلام پنتاگون، «هیات‌های دو کشور به طور گسترده درباره فعالیت‌های ثبات‌زدای ایران در منطقه گفت‌وگـــو کردند.» پنتاگـــون ادامه داد: آن‌ها توافق کردند تلاش‌ها را برای مبارزه با قاچاق تســـلیحات غیرقانونی بـــه گروه‌های غیر دولتـــی در منطقه افزایش دهند.

سخنگوی وزارت خارجه در مرز دوغارون تاکید کرد

پیگیری حقوقی حقآبه ایران از هامون

سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: از مجاری حقوقی موضوع برقـــراری حقابه ایران از رودخانه هیرمند را پیگیری می‌کنیم تا حقابه این رودخانه مـــرزی که ایران مســـتحق آن اســـت از ســـوی افغانستان تامین شود.

ســـعید خطیب‌زاده در ســـفر به تایبـــاد و در حاشـــیه بازدید از مرز دوغـــارون در گفت و گو با خبرنگار ایرنا افزود:در خصوص تامین حقابه ایران از رودخانه مرزی هیرمند از ســـوی افغانستان در سیستان و بلوچســـتان، کمیسرهای عالی آب دو کشور مراوداتی با هم داشته‌اند.

وی تاکیـــد کرد: تامین حقابـــه ایران که باید محقق می‌شده تا به امروز محقق نشده است.

ســـخنگوی وزارت امـــور خارجـــه گفـــت: زیرساخت‌های خوبی در مرز دوغارون وجود دارند کـــه روند ترانزیت، صادرات و واردات را تســـهیل کرده و امید است در آن سوی مرز و در افغانستان هم چنین امکاناتی فراهم شود.

خطیب زاده افزود: تجهیزات و امکانات مناسبی در حـــوزه ارایه خدمـــات به راننـــدگان ایرانی و افغانستانی در مرز دوغارون پیش بینی شده که باز هم جای ارتقا دارد. وی ادامه داد: هدف از بازدید از معبر بین المللی دوغارون آشنایی میدانی با این کانون اقتصادی اســـت و بخش‌های مختلف مرز دوغارون نشان‌دهنده حسن همسایگی جمهوری اسلامی ایران با افغانستان است.

سخنگوی وزارت امور خارجه اضافه کرد: مرز دوغارون یکی از مهترین مرزهای زمینی کشـــور است که نقش بســـزایی در توسعه روابط ایران و افغانســـتان دارد و روابط دیرینه ۲ کشـــور ایران و افغانســـتان نشـــان دهنده تعاملات بالای این ۲ کشـــور اســـت. وی صبح دیروز در راس هیاتی از گـــذرگاه بین‌المللی دوغـــارون در مرز ایران و افغانستان بازدید کرد. خطیب‌زاده در سفر به این گذرگاه مرزی از محل زمین ساخت اردوگاه اتباع خارجی، پارکینگ شـــهید فخری‌زاده، نقطه صفر مرزی ایران و افغانستان، پاسگاه مرزی دوغارون، منطقه ویژه اقتصادی دوغارون و نمایندگی اداره کل امور اتباع و مهاجران خارجی در تایباد بازدید کرد. مدیـــر کل امور اتبـــاع و مهاجرین خارجی خراســـان رضوی، فرماندار تایباد و فرمانده هنگ مرزی تایباد خطیب زاده را در این بازدید همراهی کردند. گمرک دوغارون با قدمتی ۱۰۰ ساله یکی از پنج گمرک برتر اقتصادی کشور به شمار می‌رود که ســـالانه افزون بر ۲ میلیـــارد دلار انواع کالا از طریق این گمرک به افغانستان صادر می‌شود.

مرز دوغارون در فاصله ۱۸ کیلومتری شـــهر تایباد قرار دارد و شهرستان ۱۴۰ هزار نفری تایباد نیز در فاصله ۲۲۵ کیلومتری جنوب شرقی مشهد واقع است.

اکونومیست هشدار داد

خفگی خاورمیانه در طوفان ریز گردها

آســـمان نارنجی شد و بیمارســـتان‌ها پر از هیاهو شـــدند. هزاران عراقی بـــا عجز از اینکه نمی‌توانند نفس بکشـــند بـــه اورژانس رفتند. برخی از آن‌ها را باید روی دستگاه تنفس قرار می‌دادند. شرکت‌ها به کارگران گفتند در خانه بمانند. مدارس هم تعطیل و فرودگاه‌ها پروازها را لغو کردند. زندگـــی در میان گردابی از غبار متوقف شد.

در گزارش مفصل اکونومیست آمده است که چنین صحنه‌هایی از آوریل تقریباً هر هفته در عراق رخ داده اســـت. در دهه‌های گذشته، هر سال دو یا ســـه طوفان شن بزرگ پیش بینی می‌شـــد. عراق در بهار امســـال حداقل هشت مورد را ثبت کرده اســـت. دو نفر در مرز سوریه جان باختنـــد. طوفان‌های مکرر باعث بدبختی میلیون‌ها نفر شـــده و میلیاردها دلار خسارت وارد می‌کند.

طوفان‌های شـــن همیشه بخشی از واقعیت زندگـــی در این منطقـــه بوده اســـت. صحرا، بزرگ‌ترین صحرای گرم جهان، و صحرای عربی که رتبه ســـوم را به خود اختصاص داده است، منبع شن و ماســـه اند. هر سال باد حدود ۶۰ میلیون تن گرد و غبار صحرا را تا دوردست‌ها و حتی دریـــای کارائیب پخـــش می‌کند. در برخی از کشـــورها بادهای خشـــک و غبارآلود به اندازه‌ای رایج اســـت که نامـــی برای آن‌ها انتخاب شده اســـت. اعراب خلیج فارس به آن «شمال» می‌گویند که از شمال غرب وارد این منطقه می‌شود. در نتیجه، آسمان‌خراش‌های سر به فلک کشیده در شـــهرهایی مانند دبی و منامه، پایتخت بحرین، پشـــت پـــرده‌ای از ریزگرد و خاک ناپدید می‌شوند. مصری‌ها آن را «خمسین» می‌نامند، زیرا در بهار تقریباً پنجاه روز با این شن و گرد و خاک مواجهند.

دانشمندان می‌گویند طوفان‌های گرد و غبار مسئله‌ای پیچیده هستند و درک درستی از آن وجود ندارد، اما دلایل اصلی آن‌ها طبیعی است. در سال ۲۰۱۵، بسیاری از مردم طوفان شدید تابستانی در شام را ناشی از جنگ داخلی سوریه دانستند و فکر می‌کردند که اتومبیل‌های زرهی که از میان مزارع حرکت می‌کنند، گرد و غبار ایجاد می‌کنند. محققان دانشگاه پرینستون بعداً به ترکیبی از گرمای غیرمعمول و باد به عنوان عامل این اتفاق اشاره کردند.

با این حال، مردم به وضوح در این مشـــکل ســـهیم هســـتند. تقاضا برای آب یک منطقه خشک را خشک‌تر می‌کند. یک مطالعه بانک جهانی در ســـال ۲۰۱۹ نشان داد که اقدامات انســـانی، مانند بهـــره برداری بیـــش از حد از رودخانه‌ها و دریاچه ها، یک چهارم گرد و غبار خاورمیانه را تولید می‌کند.

ایران تالاب‌ها را برای کشاورزی خشک کرده است. صدام حسین باتلاق‌های جنوب عراق را برای تنبیه ســـاکنان آن خشک کرد. سدهای ترکیه بر روی دجله و فرات به معنای بسترهای خشـــک‌تر رودخانه‌ها در پایین دســـت است. همه این‌ها به این معنی اســـت که گرد و غبار بیشتری توسط باد ایجاد می‌شود. کوچک شدن جنگل‌های ناچیز منطقه به دلیل آتش سوزی و قطع درختان به این معنی اســـت که پوشش گیاهـــی کمتری بـــرای مهار آن وجـــود دارد. به عنوان مثال، ســـوریه از سال ۲۰۰۱ حدود ۲۵ درصد از جنگل‌های خود را از دســـت داده است که بیشـــتر آن به دلیل آتش سوزی‌های تابستانی است. تغییرات آب و هوایی این مشکل را تشدید خواهد کرد. برای کسانی که به اندازه کافی خوش شـــانس هستند که سالم باشند و در داخل خانه باشند، طوفان شن همچنان آزار دهنده است. تازه واردان به قاهره که پنجره‌ای را برای اســـتفاده از نسیم بهاری باز می‌گذارند، به زودی درسی سخت می‌آموزند. برای کسانی که بیرون کار می‌کنند، زندگی غیرقابل تحمل می‌شـــود. برخی از مطالعات نشان داده اند که بیش از ۱۰ درصد از ســـعودی‌ها آســـم دارند. به نظر می‌رسد حداقل بخشـــی از این میزان از آســـم، ناشی از گرد و غبار است. طوفان‌های شـــن ذرات ریز را وارد ریه‌ها می‌کنند. سازمان جهانی بهداشـــت می‌گوید که بیـــش از پنج میکروگرم در متر مکعب ذرات ریز هوا را ناسالم می‌کند. قطری‌ها هشـــت برابر بیشـــتر، آن را تنفس می‌کننـــد. بانک جهانی تخمین می‌زند که آلودگی هوا باعث مـــرگ زودرس ۳۰۰۰۰ نفر در سال در خاورمیانه می‌شود و این مقدار افزایش می‌یابد.

ویژه

امیرعبداللهیان در گفت‌وگوی تلفنی با بورل تاکید کرد حسن نیت تهران برای رسیدن به تفاهم در وین

وزیر امور خارجه کشورمان با اشاره به جدی بودن جمهوری اسلامی ایران در توافـــق قوی و پایدار گفت: تهران حســـن نیت و اراده لازم برای رســـیدن بـــه توافق را دارد. به گزارش ایرنا، حســـین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه کشورمان عصر روز جمعه در خصوص آخرین تحولات مربوط به گفت‌وگوهای وین برای لغو تحریم‌ها و مهمترین تحولات بین‌المللی از جمله بحران اوکراین به صورت تلفنی با جوزپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفت‌وگو و رایزنی کرد. وزیر امور خارجه کشـــورمان در این گفت‌وگو، با اشـــاره به سفر اخیر انریکه مورا معاون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا به تهران، اظهار داشت: در سفر ایشان ابتکاراتی مورد بررسی قرار گرفته است. امیرعبداللهیان با اشـــاره به جدی بودن جمهوری اسلامی ایران در توافق قوی و پایدار گفت: تهران حسن نیت و اراده لازم را برای رسیدن به یک توافق داراست. وزیر امور خارجه کشـــورمان در همین راستا از تلاش‌های سازنده جوزب بورل و انریکه مورا تشکر کرد.

امیرعبداللهیان همچنین با اشاره به بحران اوکراین اظهار داشت: جمهوری اســـلامی ایران همواره تأکید کرده است که مخالف کاربرد جنگ از جمله در اوکراین اســـت. وزیر امور خارجه کشورمان با تاکید بر این که ایران هیچگاه استاندارد دوگانه در قبال بحران یمن، افغانستان، اوکراین و مانند این‌ها اتخاذ نکرده است، گفت: جمهوری اسلامی ایران هر دو طرف درگیری را در کیف و مســـکو به گفت‌وگو و پایان دادن به جنگ دعوت می‌کند و راه حل برون رفت از این بحران را تمرکز بر دیپلماســـی و گفت‌وگو می‌داند. امیر عبداللهیان با اشاره به گفت‌وگوهای خود با وزرای خارجه روسیه و اوکراین در ماه‌های اخیر، از آمادگی کشورمان برای حمایت از صلح و امنیت و میانجیگری خبر داد.

جوزپ بورل، مسئول سیاســـت خارجی اتحادیه اروپا نیز در این گفت‌وگو ضمن تاکید بر ابتکارات مطرح شده از سوی جمهوری اسلامی ایران در طول مذاکرات وین، گفت: ما اکنون در مســـیر جدید تـــداوم گفت‌وگو و تمرکز بر راه حل‌ها قرار داریم. بورل افزود: ما مصمم هســـتیم در تماس مســـتمر بین تهران و واشـــنگتن بمنظور نزدیک کردن دیدگاه‌ها به تلاش خود ادامه دهیم. جوزب بورل گفت: در رســـیدن به نتیجه خوب امیدوار هستم. بورل همچنین از تلاش‌های جمهوری اســـلامی ایران برای حل و فصل بحران اوکراین تقدیر کرد و تلاش‌های ایران برای دعوت طرفین به گفت‌وگو و پیشنهاد آتش بس را ناشی از حسن نیت جمهوری اسلامی ایران دانست. وی تأکید کرد: متاسفانه طرفین یکدیگر را به نداشـــتن اراده برای گفت‌وگو متهم می کنند و در چنین شرایطی رسیدن به صلح دشوار خواهد بود.

استراتژیک

ریشه‌های نفرت ایران و آمریکا

بیش از چهل سال است که ایالات متحده و ایران، روابط پردردسری دارند که با بی اعتمادی و خشونت در آمیخته و با آنکه هر دو حاکمیت می‌دانند که برخی منافع مشـــترک هم دارند، از همکاری با هم گریزان بوده و هستند. به گزارش دیپلماســـی ایرانی، اندیشکده کوئینسی در نقد کتاب «جمهوری‌های اســـاطیری» نوشـــت: در پیش گرفتن یک سیاســـت بهتر و سازنده تر توسط ایالات متحده در قبال ایران، برای تحقق دگرش‌های بســـیار ضروری در نقش منطقه ای آمریکا و پیشـــگیری از یک جنگ بی دلیل دیگر ضروری است اما در واشـــنگتن، میل چندانی به تلاش برای پذیرش ریســـک‌های سیاسی این کار وجود ندارد.

گام نخســـت برای یک سیاست هوشـــمندانه تر در قبال ایران، فهم چرایی تنگناهای روابط دو کشـــور در چنین دوره درازی اســـت و اینکه چه موانعی بر ســـر راهِ دگرش این وضعیت وجود دارد. خوشبختانه، سه پژوهشگر به نام حســـین بنایی، مالکولم بایرنـــه Malcolm Byrne و جان تیرمان John Tirman در کتاب تازه خود، واکاوی بســـیار ارزشـــمندی از روابط آمریکا و ایران دارند و همچنین به بررســـی آن «لحنِ گفتمـــان ملی» می‌پردازند که منجر به نابودی فرصت‌های ارزشمند و در عوض کشمکش‌هایی شده که قابل اجتناب بوده‌اند. کتاب «جمهوری‌های اســـاطیری: لحن ملی و ستیز آمریکا – ایران» که از پژوهشی خوب و نگارشی جذاب برخوردار است، یک متن بسیار اساســـی برای هر کسی است که به سیاســـت (آمریکا در قبال) ایران و بطور وســـیعتر، سیاســـت خارجی آمریکا در خاورمیانه علاقمند است. این کتاب به ارزیابی دوباره تاریخ چهل و چند سال گذشته روابط آمریکا- ایران پرداخته و ارزیابـــی متوازن و دقیقی را ارائه می‌دهد که چگونه هر دو حاکمیت به چرخه بدفهمی، اتهام زنی و ستیزه جویی که کلیت رابطه را فراگرفته، کمک کرده‌اند.

این کتاب روشـــن می‌ســـازد که چگونه لحن ملی هر دو دولت، گزینه‌های سیاستگذاران را زیر فشار و محدودیت قرار داده، بر ذهنیت آنها تاثیر گذاشته و چشم‌هایشان را به گونه ای بسته که نتوانند فرصت‌های پیشرفت دیپلماتیکی را که برایشان پدید آمده بود، دریابند. نقل قولی از رونالد کِرِبس در این کتاب می‌گوید که چنین لحن و ادبیاتی «مرز و محدوده ای را بر مشـــروعیتِ آنچه کـــه بازیگران می‌توانند عموما بیان کننـــد، آنچه که می‌توانند بصورت جمعی (البته نه فردی) تصور کنند و آنچه که از نظر سیاسی امکان پذیر است، وضع کرده است.» در حالی که آمریکا، توان افکنی خود را در چارچوب یک ادبیات «بدیهی انگارِ» قدیمی می‌بیند، ایران، ایالات متحده را بعنوان تازه ترین نمونه در صف تاریخی قدرت‌هایی می‌بیند که خواهان ســـلطه بر کشور هستند. در ســـوی دیگر، ایران متکی بر ســـنت‌های ملی و مذهبی خویش است و خود را در مبـــارزه با زورگویان خارجی می‌بیند حال آنکه ایالات متحده، ایران را یک تهدید تروریستی و بخشی از جبهه ای می‌بیند که باید به زانو در آورده شود. ایـــن دو ادبیات با هم به تراکنش پرداختـــه و یکدیگر را تغذیه می‌کنند و هر بار که نزاع بیشـــتری سر بگیرد، ذهنیاتی که در پشت این لحن و ادبیات قرار دارد نیز، تقویت می‌شود. آمریکا، صرفنظر از اینکه ایران در عمل چگونه رفتار کند، گروگان این ذهنیت اســـت که حاکمیت ایران دردســـرآفرین و غیرقابل اعتماد اســـت و حکومت ایران هم گرفتار این تصور اســـت که آمریکا در پی ســـرنگونی جمهوری اسلامی است. این الگو، محصول لحن و ادبیات ملی این دو حاکمیت اســـت که ادراک رهبران دو کشور از یکدیگر را شکل داده است. البته همیشـــه اینگونه نیست که شعارهای متضاد دو طرف، راه همکاری شان را در مواردی که دلایل نیرومندی برای آن وجود دارد، بسته باشد اما دایره و سرشت همکاری‌ها را تنگ و محدود می‌سازد.

یک نمونه، گفتگوهای هسته ای اســـت که سرشتی کاملا تکنیکی داشت و به برجام رســـید و الگویی شد برای اینکه چگونه دو طرف می‌توانند در یک دیپلماسی ســـازنده، به تعامل بپردازند البته تا جایی که به مسائل کانونی ای برنخورد که با چگونگی فهم و نگرش آنها نســـبت به هم سروکار دارد. همین رویکرد است که ســـرانجام برجام را فلج کرد و اکنون هم احتمالا آن را نابود خواهد کرد.

عدم درک درست این دو کشور از یکدیگر، یکی از اصلی ترین موانع بهبود روابطشـــان بوده اســـت و آنچه را که آمریکا مکررا از درک آن عاجز ماند، این است که ایران می‌خواهد محترمانه و شرافتمندانه با او رفتار شود. این چیزی اســـت که مقام‌های ایران، مکررا بر آن پافشـــاری کرده و واشنگتن در بیشتر موارد، آن را نادیده گرفته است.

اگر به کارنامه روابط آمریکا- ایران نگاه کنیم، روشـــن می‌شـــود که هرگاه آمریـــکا اراده کرده که بـــرای نگرانی‌ها و منافع ایران، حداقلـــی از احترام را قائل باشد، چه میزان پیشـــرفت دیپلماتیک به دست آمده و برعکس، هرگاه واشنگتن علائم تحقیر و بی‌احترامی ارســـال کرده، گفتگوهای سازنده از هم پاشیده است. عقده دو جانبه آمریکا و ایران نسبت به یکدیگر، از شعارهایشان «تله ای انفجاری» ساخته که فرصت‌های امیدبخش فهم دیپلماتیک را مکررا تخریب می‌کند. همین الگوی ذاتی شـــده کینه و بی اعتمادی بود که موجب شـــد آمریکا، دستاورد گفتگوهای موفق هســـته ای را تقریبا بلافاصله پس از امضای برجام پایمال کرده و جنگ اقتصادی علیه ایران را تشدید کند. ناتوانی دولت بایدن در فرار از این «تله»، تایید دیگری است بر قدرت تخریبی آن.

توصیه نویسندگان کتاب این اســـت که دو طرف به سمت برقراری روابط دیپلماتیـــک معمول حرکت کنند تا فرصت‌های بیشـــتری از دســـت نرود و بدفهمی‌ها بیشـــتر نشود. عدم درک و دانش درســـت دولت آمریکا از ایران و مردمانش، یک عامل تکرارشـــونده در تاریخ روابط دو کشور است. یک حضور معمول دیپلماتیک در ایران، به جبران این کاستی کمک می‌کند.

رویگردانی از احیای روابط معمول، آمریکا را در تاریکی قرار داده و چشمان واشـــنگتن را بر روی زمینه‌های بالقوه اشـــتراک منافع بســـته و به گروگان مدعاهـــای خودخواهانه گروههای تبعیـــدی، ایدئولوگ‌ها و رقبای منطقه ای ایران تبدیل کرده اســـت. چندان شگفت نیســـت که با چنین تصویر تحریف شده و محدودی که سیاســـتگذاران آمریکایی از ایران دارند، سیاست آمریکا در قبال تهران، تا به این حد آشـــفته بوده است. روابط عادی با ایران می‌تواند این کاستی را جبران کند.